

Κώστας Παπαδάκης

Σαράντα δύο χρόνια μετά την εξέγερση του Πολυτεχνείου το φάντασμα της διαβόητης “Πανσπουδαστικής ν. 8” πλανάται ακόμα πάνω από την αριστερά και το κίνημα, χωρίς ποτέ κανείς από τους πρωταγωνιστές της να έχει μιλήσει.

Η εφημερίδα “Πανσπουδαστική” κυκλοφόρησε, παράνομα φυσικά, τα τελευταία χρόνια της χούντας και ήταν όργανο της “Αντι - Ε.Φ.Ε.Ε.”, ενός μονοπαραταξιακού αντιστασιακού φοιτητικού σχηματισμού ελεγχόμενου απόλυτα από τη Σπουδάζουσα της Κ.Ν.Ε. Η επίσημη Ε.Φ.Ε.Ε. τότε απαρτιζόταν από διορισμένους από τη χούντα εκπροσώπους, ενώ οι φοιτητικές εκλογές είχαν απαγορευθεί.

Το τεύχος ν. 8 κυκλοφόρησε τον Φλεβάρη 1974, αρκετά μετά δηλαδή την εξέγερση και κύριο περιεχόμενό του ήταν ο απολογισμός της. Ολόκληρη την τελευταία από τις τέσσερις σελίδες της καταλάμβανε ανακοίνωση της Συντονιστικής Επιτροπής Κατάληψης του Πολυτεχνείου, την οποία η Συντακτική Επιτροπή της Πανσπουδαστικής προλόγιζε λέγοντας ότι την δημοσιεύει παρά τις επιμέρους διαφωνίες της σε ορισμένες από τις εκτιμήσεις της (χωρίς να προσδιορίζει τις διαφωνίες).

Και το κείμενο της ανακοίνωσης περιλάμβανε την πασίγνωστη πια αναφορά στους 350 προβοκάτορες που με προσχεδιασμένο οργανωμένο σχέδιο των Ρουφογάλη - Κ.Υ.Π. - Καραγιαννόπουλου μπήκαν το βράδυ της Τετάρτης 14/11/1973 στο κατειλημμένο ήδη Ε.Μ.Π. με σκοπό να αποπροσανατολίσουν τον αγώνα με “γελοία και αναρχικά συνθήματα άκαιρα για τις ανάγκες της περιόδου”, ώστε ο αγώνας των φοιτητών να απομονωθεί από τον λαό, να περιθωριοποιηθεί. Συνθήματα όπως το “Κάτω το Κράτος”, “Κάτω η Εξουσία” αναφέρονται στην ανακοίνωση ως τέτοια.

Κανέναν φυσικά δεν πείθει η γενικόλογη επιφύλαξη της Συντακτικής Επιτροπής της Πανσπουδαστικής για το περιεχόμενο του κειμένου. Αν διαφωνούσε πραγματικά σε ένα τόσο κορυφαίο σημείο εκτίμησης, διατυπωμένο μάλιστα σε ήρεμο μεταγενέστερο χρόνο και όχι εν θερμώ, δεν θα διακινδύνευε να εκδόσει και να διακινεί παράνομα ένα τετρασέλιδο του οποίου το 1/4 δεν την εξέφραζε. Δεν τα συνήθιζε κάτι τέτοια το Κ.Κ.Ε. Δίπλα άλλωστε σε αυτήν την επιφύλαξη, ο πρόλογος της Σ.Ε. γράφει ότι υποδέχεται το κείμενο αυτό με ενθουσιασμό διότι “αποδείχνει την κρυστάλλινη ωριμότητα του κινήματός μας.” Συνεπώς, η γενική επιφύλαξη ήταν ένα σοφό προνοητικό “ξεκάρφωμα” απέναντι σε μελλοντικά γυρίσματα του καιρού, ίσως και την μετέπειτα αμφισβήτηση της γνησιότητας της ανακοίνωσης, που φέρεται ότι κυκλοφόρησε την Πρωτοχρονιά 1974, αλλά δεν έχει γίνει γνωστή άλλη πηγή της κυκλοφορίας της.

Επίσης η Συντονιστική Επιτροπή Κατάληψης του Πολυτεχνείου, η πρώτη, που είχε και την ευθύνη της κατάληψης μέχρι την Πέμπτη 15/11/1973 που εκλέχθηκε νέα μέσα από την ίδια την κατάληψη, απαρτιζόταν κατά συντριπτική πλειοψηφία από μέλη και επιρροές της Αντι - Ε.Φ.Ε.Ε.. Στη δεύτερη, την πλειοψηφία είχαν ο “Ρήγας Φερραίος” και οι “αριστεριστές”.

Τα παραπάνω τα παραδέχεται η έκθεση συμπερασμάτων για την εξέγερση του Πολυτεχνείου της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε. , που εκδόθηκε τον Ιούνιο 1976.

Συνεπώς η ανακοίνωση γράφτηκε προφανώς από την πρώτη Σ.Ε. Άρα η πολιτική ευθύνη της Κ.Ν.Ε. για το περιεχόμενό της και ως Αντι - Ε.Φ.Ε.Ε. και ως Σ.Ε. κατάληψης και ως Σ.Ε. της Πανσπουδαστικής είναι πολλαπλή και αναμφισβήτητη.

Το στίγμα των 350 προβοκατόρων , που εγκαινιάστηκε με την Πανσπουδαστική ν. 8, σηματοδότησε τον τρόπο με τον οποίο το Κ.Κ.Ε. αντιμετώπισε μεταπολιτευτικά – και ακόμα δεν έχει σταματήσει – ο,τιδήποτε άλλο διεκδικούσε μία θέση στην αριστερά και τα κινήματα. Χαφιέδες, πράκτορες της εργοδοσίας, τσιράκια του συστήματος, αντικομμουνιστές και άλλοι παρόμοιοι χαρακτηρισμοί εκτοξεύονταν καθημερινά σε συνελεύσεις, κινητοποιήσεις, έντυπα και ηχηρά ενάντια σε “αναθεωρητές”, “αριστεριστές”, αναρχοαυτόνομους. Κάθε άποψη και σύνθημα αντίθετο με τη γραμμή του Κ.Κ.Ε., ‘ακραίο”, “άκαιρο”, αναντίστοιχο με τις ανάγκες της περιόδου”, χαρακτηριζόταν ως εκπορευόμενο από τα επιτελεία της άρχουσας τάξης και αντιμετωπιζόνταν ανάλογα. Ανελέητη υπήρξε όχι μόνο η συκοφάντηση αγωνιστών και κινητοποιήσεων, αλλά και η αποκάλυπτη καταστολή καταλήψεων (Χημείο 1980), καταγγελιών ενάντια στη Σοβιετική επέμβαση στο Αφγανιστάν και τα τανκς του Γιαρουζέλσκι κ.α.

Η Κ.Ν.Ε. της μεταπολιτευτικής νομιμότητας διεκδικούσε την αποδοχή της από τη συντηρητική κοινωνία με πολλά διαπιστευτήρια νομιμότητας ανάμεσα στα οποία η αποδοκιμασία των ριζοσπαστικών μορφών πάλης και τρόπων ζωής (ποιός ξεχνά και την παμφλέτα του Γρηγόρη Φαράκου “Για μία ταξική, ηθική, πατριωτική διαπαιδαγώγηση της νεολαίας”);). Ταυτόχρονα διεκδικούσε τη μονοπωλιακή του επικράτηση στον αντισυστημικό χώρο, όπου τα κύματα της δεκαετίας του 1960 και οι πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις μέσα και έξω από την Ελλάδα είχαν συσσωρεύσει πληθώρα ρευμάτων που αμφισβητούσαν μαζικά και αξιόπιστα και τον υπαρκτό σοσιαλισμό και την πολιτική του: Μαοϊκοί, τροτσκιστές, αναρχικοί, αντιεξουσιαστές, αυτόνομοι, αλτουσεριανοί, εκπρόσωποι απόψεων κινήματων ριζοσπαστικής αμφισβήτησης με επιρροές από Μάη 1968 κλπ.

Όλους αυτούς μας αντιμετώπισε με άγρια κατασυκοφάντηση και καταστολή. Και μετέδωσε τα ήθη αυτά σε αρκετά μικροκακέκτυπα οργανωτικά μορφώματα. Αλλά ευτυχώς δεν νίκησε. Ούτε την εξωκοινοβουλευτική αριστερά μπόρεσε να σβήσει, ούτε ιδίως το ριζοσπαστικό φοιτητικό κίνημα, που άντεξε παρά την ελεεινότητα της αντιπαράθεσης της Κ.Ν.Ε. και με μπροστάρηδες τις Αριστερές συσπειρώσεις Φοιτητών και αργότερα τα Ε.Α.Α.Κ. απέτρεψε μέχρι σήμερα την πειθάρχηση των Α.Ε.Ι. που αποτελούν πάντα άσβηστες εστίες αντικαπιταλιστικής αντίστασης. Αλλά αυτό το πολιτικό ήθος χαρακτηρίζει το Κ.Κ.Ε. ακόμα και σήμερα. Η βίαιη εκκένωση του ελεγχόμενου από το Π.Α.ΜΕ. Παλλεσβιακού Εργατικού Κέντρου από πρόσφυγες που κατέφυγαν απλά για να μην βρέχονται είναι νωπή ακόμα.

Και ίσως και κάποιοι από τους συντάκτες της ανακοίνωσης της Πανσπουδαστικής ν. 8 να έχουν υποστεί την ίδια συκοφάντηση για τις μετέπειτα πολιτικές τους επιλογές. Όπως οι περισσότεροι επώνυμοι της “ γενιάς του Πολυτεχνείου” τα πολύ επόμενα χρόνια, όσοι δεν ιδιώτευσαν, όσοι δεν έκανα καριέρα τον τίτλο τους και όσοι έμειναν στην αριστερά, ακολούθησαν άλλες πολιτικές διαδρομές που καταλήγουν σήμερα στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το Ν.Α.Ρ., το Σχέδιο Β΄, τη ΛΑ.Ε. κ.α. Αλλά αυτό δεν τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να μιλήσουν για την Πανσπουδαστική ν. 8 και να πάρουν θέση. Να ανοίξει επιτέλους, έστω και αργά η συζήτηση για αυτήν την ιστορία. Το οφείλουν στους χθεσινούς και σημερινούς τους συντρόφους, στην υπηρέτηση ενός πολιτικού ήθους συνύπαρξης διαφωνιών μέσα στην αριστερά και στην ίδια την υπόθεση της αντικαπιταλιστικής ανατροπής, την οποία πολλοί ευαγγελίζονται ακόμη. Έστω και αν νοιώθουν τη συμμετοχή τους στη χάραξη των πολιτικών αυτών της Κ.Ν.Ε. τότε σαν καμάρι τους, αντί σαν ντροπή. Ας βγουν να μας πείσουν.

Το ίδιο το Κ.Κ.Ε. όταν προκαλείται βγαίνει και την υποστηρίζει έμμεσα. Κρύβεται πίσω από το δάκτυλό του (δηλαδή την Αντι-Ε.Φ.Ε.Ε., τη Συντονιστική Επιτροπή Κατάληψης και τις επιφυλάξεις της Συντακτικής Επιτροπής της Πανσπουδαστικής). Δεν την υποστηρίζει ευθέως, αλλά και ούτε την αποδοκιμάζει. Ενώ ένθερμος υποστηρικτής της “Πανσπουδαστικής ν. 8” είναι και ο φλωρακικός “Εργατικός Αγώνας”, με τον οποίο πασχίζει το Ν.Α.Ρ. με όλες του τις δυνάμεις να τον κάνει σύμμαχο της ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.

Αλλά από το ίδιο το Ν.Α.Ρ. δεν θυμάμαι ποτέ να άκουσα ή να διάβασα μία δημόσια επίσημη τοποθέτηση για την Πανσπουδαστική ν. 8 στις εκδηλώσεις που οργανώνει κάθε χρόνο για την εξέγερση. Ούτε έστω

μία προσωπική τοποθέτηση οποιουδήποτε από τους συμμετέχοντες στα γεγονότα, τα τότε στελέχη της “γενιάς του Πολυτεχνείου”, σε όποια μεριά της αριστεράς και αν ανήκουν.

Όμως το αίμα από την πληγή που άνοιξαν κυλάει ακόμα. Θα μιλήσει κανείς κάποτε;

Αθήνα, 15/11/2015

Κώστας Παπαδάκης